

Proloog

De middag nadat haar moeder doodging, trekt Martine Germijns haar lievelingsjurk aan en daalt de trap af.

‘Hallo schoonheid,’ complimenteert ze haar silhouet in de gangspiegel en ze wuift even. De voordeur valt achter haar in het slot en ze steekt de Van Eycklei naar het stadspark over. De lente kronkelt door het loof en verjaagt de winterkou uit de struiken. De dagen lengen, de zon klimt tot boven de boomkruinen en streelt Martines gelaat. Een baasje snauwt naar zijn hond die een grommend vliegtuig uit de lucht blaft. Op het grasveld juicht een kluit Indiërs als hun kameraad met een plank een bal wegslaat en als een gek begint te rennen.

Ter hoogte van de speeltuin klinkt boven het gekraai en geblèr van kleuters de blikkerige jingle van de ijskar. Martine bestelt een ijsje, de ijsventer buigt voorover om het roomijs uit de koeltoog te scheppen en staart naar haar borsten. Dan perst hij de bollen op elkaar, houdt het hoorntje triomfantelijk voor haar neus en kleedt haar uit met zijn ogen terwijl hij breed grijnst.

Mannen cirkelen om haar heen als motten rond een kaarsvlam. Beesten zijn het. Hun handen die langs haar rok strijken op de tram op weg naar school. De griezels in de rij achter haar, die zijn kruis tegen haar billen schuurde tijdens haar eerste concert van Madonna. Haar ogen die vuur schoten

toen ze zich naar hem omdraaide. Opnieuw zo'n grijns. Het onbegrip en de jaloezie van haar moeder toen ze het thuis in tranen vertelde. Maar het is diezelfde masculiene blik waardoor ze naar zichzelf kijkt bij het opmaken in de spiegel. Vijftien is ze en zich bewust van de kracht van haar seksualiteit. Als ze een kamer binnenkomt, vallen de gesprekken stil en draaien de hoofden van mannen én van vrouwen in haar richting als zonnebloemen die het licht zoeken.

Ze grist het hoorntje uit zijn handen en zet een stap achteruit. Traag maakt ze de bovenste knopen van haar jurk los, de man een royale inkijk biedend in het bloot tussen haar borsten en likt uitdagend aan het ijs. Dan steekt ze haar middelvinger kaarsrecht naar hem op, draait zich elegant op de bal van haar voet en wandelt weg.

Ze proeft de vanille op haar tong, de kersen en de chocolade tegen haar gehemelte, maar het is de bitterzoete nasmaak van een pyrrusoverwinning die klef aan haar tanden blijft plakken.

Ze loopt de smeedijzeren hangbrug over de parkvijver op, laveert tussen een koppel pasgetrouwden en hun fotograaf en daalt af naar de oever. Ze nestelt zich op een zitbank naast een orthodox-Joodse vrouw met een gelakte pruik en een gebreid mutsje boven een krijtwit gelaat. De vrouw waakt over haar al even bleke kroost met keppeltjes op hun achterhoofd en gekrulde lokken langs hun slapen. De kinderen strooien enthousiast met broodkruimels, die

ruziemakend worden weggepikt door een eskader volgevreten stadsduiven. Martine is verbaasd dat de moeder op vrijdagnamiddag hier is en niet thuis zoals de meeste orthodoxe Joden, druk in de weer met kleren wassen en strijken, schotels in de oven schuiven en stofzuigen. Over enkele uren gaat de zon onder en begint de sabbatrust. Een van de vogels mikt op de kruimels in de hand van de jongen en boort zijn snavel in het vlees. De knaap vlucht naar zijn moeder, duwt zijn hoofd tegen haar buik en schuilt huilend in de plooiën van haar rok. Zij neemt haar zoon troostend in haar armen. Martine glimlacht. Zev en Liba moeten nu even oud zijn als deze kinderen. Ze heft haar hoofd naar de flatgebouwen aan de rand van het park, die in het strijklicht van de namiddagzon als een metaal-zilveren muur oplichten. In het appartement van de familie Grosz, op de hoogste verdieping van een van deze mastodonten, hielp ze Zev en Liba in hun pyjama's, controleerde of ze hun tanden poetsten en luisterde naar hun dromen en hun klein verdriet. Tot aan het incident, nu twee jaar geleden. De tranen loeren in haar ogen, maar ze vermant zich, wrijft de wafelkruimels uit haar mondhoeken, kamt met haar vingers haar haren, veegt een lok weg die tegen haar wang plakt en knoopt haar blouse toe. Ze marcheert het park door en houdt halt op de hoek van de Quinten Matsijslei en de Jacob Jacobstraat. Haar blik glijdt omhoog langs de gevel van het monumentale gebouw dat als

een reus boven haar uittorent. Ze slikt een krop in haar keel weg, recht haar rug en stapt het politiekantoor binnen.

De diender aan de balie kijkt verstoord op van zijn kruiswoordraadsel, maar lacht breed als hij haar ziet.

‘Zo juffrouw, waarmee kunnen wij u van dienst zijn?’

Martine slaat haar ogen neer en wringt haar handen in haar schoot. Ze grijpt de rand van de balie met beide handen stevig vast, haalt diep adem en kijkt de man in de ogen.

‘Ik wil aangifte doen. Mijn moeder is dood en dat is mijn schuld.’

Deel 1

Eert uw vader en uw moeder

(Exodus 20:12)